

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาในเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ที่มุ่งศึกษาในลักษณะตัดขวาง (Cross Sectional Studies) ในเรื่องความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าในจังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการศึกษา โดยมีรายละเอียดของประชากรที่ใช้ในการศึกษากลุ่มตัวอย่าง และขนาดตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิธีการรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่า รุ่นที่ 3 จาก ททท. และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในโครงการบรรเทาผลกระทบทางสังคมจากวิกฤตเศรษฐกิจ พ.ศ. 2542 จำนวน 120 คน

กลุ่มตัวอย่างและขนาดตัวอย่าง

ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้วิธีเปิดตารางสำเร็จของ Krejcie and Morgan (อ้างใน ต่าย เขียงฉี, 2542) ที่ค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่าง 91 คน สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีจับสลาก และเนื่องจากในการเก็บข้อมูลนั้นใช้แบบสอบถามอาจมีข้อมูลบางส่วนที่เก็บไม่ได้ หรือข้อมูลที่เก็บได้อาจไม่สมบูรณ์ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้เก็บข้อมูลเพิ่มเติมอีก 10 ชุด เพื่อทดแทนข้อมูลที่อาจขาดหายไปดังกล่าว

เครื่องมือในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบทดสอบและแบบสอบถาม ซึ่งครอบคลุมสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้ศึกษาได้เลือกศึกษาเฉพาะข้อมูลที่เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร คำถามจะเป็นลักษณะปิดมีจำนวน 3 หัวข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบทดสอบเกี่ยวกับความรู้ในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยสร้างแบบสอบถามแบบคำตอบให้เลือกตอบ 2 คำถาม คือ ใช่, ไม่ใช่ ซึ่งคำถามนี้ได้สร้างให้ครอบคลุมถึงเนื้อหา ความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการนำไปใช้ปฏิบัติในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในการให้คะแนนนั้นถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน แต่ถ้าตอบผิดให้ 0 คะแนน คำถามทั้งหมดมีจำนวน 30 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาความรู้ในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่า โดยแบ่งคำถามออกเป็น 2 หัวข้อ คือ

- 1.) หัวข้อหรือประเด็นที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- 2.) วิธีการ / กิจกรรม ในรูปแบบที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

แบบสอบถามจะเป็นแบบเรียงลำดับ 5 ลำดับ ตั้งแต่มากที่สุดไปจนถึงน้อยที่สุด โดยได้คะแนนตั้งแต่ 5 จนไปถึง 1 คำถามมีทั้งหมดจำนวน 12 ข้อ ซึ่งแบบสอบถามดังกล่าวที่ใช้ในการศึกษาได้แสดงไว้ในภาคผนวกท้ายเล่ม

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล ซึ่งได้แก่ แบบสอบถามนั้นมีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาแนวความคิด ทฤษฎีจากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งศึกษารูปแบบ วิธีการสร้างแบบสอบถาม เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย
2. กำหนดกรอบแนวความคิดจากข้อมูลที่ได้ทำการศึกษาโดยวิเคราะห์และแยกประเด็นที่ต้องการศึกษา และกำหนดวิธีวิเคราะห์และแยกประเด็นที่ต้องการศึกษา และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย
3. ออกแบบและสร้างเครื่องมือ โดยออกแบบสอบถามจากการกำหนดแนวความคิด
4. นำแบบสอบถามที่ได้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย เพื่อขอคำแนะนำแล้วทำการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

5. นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับมัคคุเทศก์เดินป่าที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน

6. นำแบบสอบถามที่ได้ทำการทดลองใช้แล้วมาวิเคราะห์ความบกพร่อง แล้วนำผลที่ได้มาปรึกษาอาจารย์ปรึกษางานวิจัย เพื่อทำการปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

วิธีการรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยได้รับความร่วมมือจากสาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการจัดฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่า ร่วมกับ ททท. ผู้ศึกษาได้แจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่าง หลังจากสิ้นสุดการฝึกอบรมแล้ว โดยผู้ศึกษาได้แนะนำและขอความร่วมมือจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าซึ่งก็ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ระหว่างที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าทำแบบสอบถามผู้ศึกษาได้คอยเก็บแบบสอบถาม ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 101 ชุด จากแบบสอบถามที่แจกไป 101 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้ได้เก็บข้อมูลในช่วงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2542

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยการวิเคราะห์ข้อมูลมีวิธีดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลทั่วไป ซึ่งได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ใช้การวิเคราะห์โดยสถิติพรรณนาซึ่งประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ และการกระจายแบบร้อยละ

2. ข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวกับความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่า นำมาคิดคำนวณหาค่ามัธยเลขคณิต ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ข้อมูลในส่วนความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่า นำมาคิดคำนวณหาค่ามัธยเลขคณิต ค่าร้อยละ และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคำตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า

4. ทดสอบสมมติฐาน ซึ่งแบ่งออกดังนี้คือ

4.1 ความต้องการในการพัฒนาความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่า ซึ่งสามารถวัดได้จากระดับความต้องการ ซึ่งมีเกณฑ์วัดระดับไว้โดยบอกเป็นค่าร้อยละ ค่ามัธยเลขคณิต และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคำตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า

4.2 ทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการทำทอเกี่ยวเชิงนิเวศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่า ตามตัวแปรอิสระที่ศึกษาดังนี้คือ

4.2.1 เปรียบเทียบ ความต้องการกับระดับการศึกษาที่ต่างกัน ใช้การวิเคราะห์ ANOVA

4.2.2 เปรียบเทียบความต้องการกับประสบการณ์การทำงานที่ต่างกัน ใช้การวิเคราะห์ ANOVA

4.2.3 เปรียบเทียบความต้องการกับการรู้ข้อมูลข่าวสารที่ต่างกัน ใช้การวิเคราะห์ ANOVA

4.3 การหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการทำทอเกี่ยวเชิงนิเวศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่า โดยใช้การคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

เกณฑ์การประเมินผล

1. การจัดระดับรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการทอเกี่ยวเชิงนิเวศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่า คะแนนเต็ม 28 คะแนนที่เกณฑ์การจัดดังนี้

คะแนน	0 – 9	คะแนน	การได้รับข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับต่ำ
คะแนน	10 – 19	คะแนน	การได้รับข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน	20 – 28	คะแนน	การได้รับข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับสูง

2. การพิจารณาการตัดสินใจระดับความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่า คะแนนเต็ม 30 คะแนน มีเกณฑ์ในการตัดสินใจดังนี้

คะแนน	0 – 10	คะแนน	หมายถึง มีความรู้ในระดับน้อย
คะแนน	11 – 20	คะแนน	หมายถึง มีความรู้ในระดับปานกลาง
คะแนน	21 – 30	คะแนน	หมายถึง มีความรู้ในระดับดี

3. การจัดระดับความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการทำทอเกี่ยวเชิงนิเวศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่า คะแนนเต็ม 60 คะแนน สามารถแบ่งระดับความต้องการได้ดังนี้คือ

คะแนน	12 – 28	คะแนน	หมายถึง มีความต้องการน้อย
คะแนน	29 – 44	คะแนน	หมายถึง มีความต้องการปานกลาง
คะแนน	45 – 60	คะแนน	หมายถึง มีความต้องการมาก